

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken

Auteur

Datum

11 september 2024

Kenmerk

WJZ / 85746149

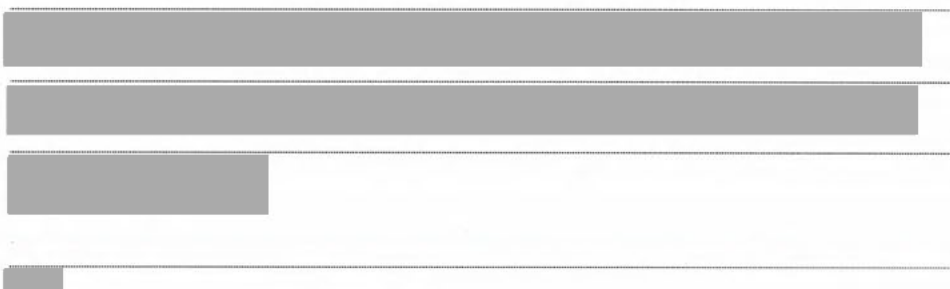
Kopie aan

Bijlage(n)

4

nota

Nader rapport Wet wijziging Meststoffenwet in verband
met de maximale mestproductie

Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State (RvS) heeft op 14 augustus 2024 spoedadvies uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie, waarbij is geadviseerd alleen in te dienen bij de Tweede Kamer als het is aangepast (dictum C). In het wetsvoorstel en memorie van toelichting zijn de door u gevraagde wijzigingen aangebracht. De stukken zijn ambtelijk binnen LVVN en interdepartementaal afgestemd. Het nader rapport (met daarin de reactie op het advies en het verzoek aan de Koning om het wetsvoorstel in te dienen bij de Tweede Kamer) moet gelet op de aard van het advies van de Raad van State (dictum C) opnieuw worden voorgelegd aan de ministerraad.

Met het oog op behandeling in de ministerraad van 20 september treft u hierbij het gewijzigde wetsvoorstel, de aangepaste memorie van toelichting en het nader rapport. Na akkoord van de ministerraad kan het wetsvoorstel ingediend worden bij de Tweede Kamer.

Advies

1. U wordt geadviseerd in te stemmen met:
 - a. het nader rapport,
 - b. het gewijzigde wetsvoorstel,
 - c. de gewijzigde memorie van toelichting,
 - d. MR-aanbiedingsformulier.

Ontvangen BPZ

2. U wordt gevraagd in te stemmen met agendering van de gewijzigde versies van wetsvoorstel en memorie van toelichting in de MR van 20 september en daartoe bijgevoegd MR-aanbiedingsformulier (d) te ondertekenen.
3. U wordt geadviseerd ook het nader rapport (a) en de memorie van toelichting (c) (maar *niet* het wetsvoorstel (b)) te ondertekenen. Deze kunnen dan direct na akkoord van de ministerraad naar het Kabinet van de Koning worden gezonden ter doorzending aan de kamer.

Kernpunten

- Op 27 augustus en 2 en 3 september is het wetsvoorstel en vervolgproces met u besproken.
- Het wetsvoorstel en memorie van toelichting zijn op uw verzoek op een aantal punten gewijzigd, rekening houdende met het advies van de RvS, de meest recente cijfers van de verwachte mestproductie en de inschatting van het effect van de Lbv en Lbv-plus op de mestproductie.
- De inhoudelijke wijziging van het wetsvoorstel mestproductieplafonds en het afromen is opgenomen in de Kamerbrief aanpak mestmarkt die a.s. vrijdag is geagendeerd voor de ministerraad.
- Om aan de voorwaarden van de derogatiebeschikking te kunnen voldoen, is het van belang dat de wet per 1 januari 2025 in werking treedt. Daarnaast is het van belang dat de maatregelen zo snel mogelijk kunnen worden ingezet, om te voorkomen dat het in 2025 (conform de derogatiebeschikking) geldende mestproductieplafond wordt overschreden en daarmee een generieke korting (zo veel als mogelijk) te voorkomen.
- Om dat te halen, moet het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk door het parlement worden aanvaard. Gelet op de korte termijn die daarvoor nog beschikbaar is, lijkt het verstandig daar aandacht voor te vragen, door de Tweede Kamer schriftelijk te vragen om spoedige behandeling van het wetsvoorstel. Hiervoor ontvangt u in de loop van deze week een brief.

Verwerking van het advies van de Raad van State

- De Raad van State adviseert om het wetsvoorstel aan te passen en daarbij:
 - dragend te motiveren dat de voorgestelde afomingsmaatregelen toereikend zijn om de noodzakelijke vermindering van stikstof- en fosfaatexcretie in 2025 te realiseren, en
 - het afomingspercentage voor de verhandeling van varkens- en pluimveerechten voor de verschillende sectoren dragend te motiveren gelet op de verschillende reductieopgaven.
- Het advies is gevolgd. In het nader rapport wordt de reden daarvoor en wijze waarop uiteengezet.
 - De sectorale mestproductieplafonds zijn gewijzigd aan de hand van de eerder door u gekozen evenredige verdeling van de nationale reductieopgave over de sectoren naar rato van hun aandeel in de mestproductie 2024 en na aftrek effect deelname Lbv en Lbv-plus.
 - Rekening houdend met de reductieopgave als gevolg van de gewijzigde plafonds, zijn de afomingspercentages in geval van handel in varkens- en pluimveerechten gewijzigd naar respectievelijk 25% en 15%.
 - Het voorgestelde afomingspercentage in geval van fosfaatrechten blijft 30%. De verwachting is dat het afomingspercentage in geval van

fosfaatrechten niet toereikend is, maar dit wordt niet verhoogd om te voorkomen dat de handel stilvalt er daardoor juist in het geheel geen afroming plaatsvindt.

- Deze wijzigingen zijn verwerkt in het wetsvoorstel en memorie van toelichting.

Overige wijzigingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting

- In de memorie van toelichting is alsnog ingegaan op het (na het aanhangig maken van het wetsvoorstel bij de Raad van State) door de ATR uitgebrachte advies. Dit heeft niet geleid tot een inhoudelijke wijziging.
- In het wetsvoorstel en memorie van toelichting zijn verder enkele verschrijvingen en kleine omissies hersteld. Het gaat daarbij niet om inhoudelijke wijzigingen.

Toelichting

Achtergrond en proces

- Eén van de voorwaarden in de derogatiebeschikking is dat de mestproductie op nationaal niveau vanaf 2025 niet meer mag bedragen dan 440,0 miljoen kilogram stikstof en 135,0 miljoen kilogram fosfaat. Dat is een afname van ongeveer 10% ten opzichte van het nu geldende plafond (en de mestproductie in 2020). Ook de nu geldende sectorale mestproductieplafonds voor melkvee, varkens en pluimvee moeten hiermee in lijn worden gebracht.
- Om deze voorwaarde te implementeren heeft uw ambtsvoorganger een voorstel tot wijziging van de Meststoffenwet voorbereid. Dit voorstel:
 - regelt de per 1 januari 2025 geldende nationale mestproductieplafonds voor stikstof en fosfaat;
 - brengt de sectorplafonds voor melkvee, varkens en pluimvee daarmee in lijn;
 - treft maatregelen door te voorzien in afroming bij de verhandeling van productierechten en bij bedrijfsoverdracht; en
 - voorziet in delegatiegrondslagen om de sectorplafonds en afromingspercentages op een later moment bij amvb in plaats van bij wet te regelen.
- Uw ambtsvoorganger heeft hierbij een verlaging van de sectorale mestproductieplafonds met ongeveer 10% voorgesteld, gelijk aan het percentage waarmee het nationale plafond vanwege de derogatiebeschikking moet worden verlaagd. Tevens was een voor de sectoren gelijk afromingspercentage (van 30%) vastgesteld.
- In dat wetsvoorstel was nog geen rekening gehouden met het ingeschatte effect van deelname aan Lbv en Lbv-plus, omdat deze gegevens destijds nog niet beschikbaar waren.
- Naar aanleiding van de internetconsultatie is opgenomen dat in geval van jaarlijkse lease van varkens- en pluimveerechten in een periode van vijf jaar, onder voorwaarden, slechts eenmaal wordt afgeroomd. Deze jaarlijkse lease komt veel voor in de pluimveehouderij en in mindere mate in de varkenshouderij.
- Het wetsvoorstel is nog door uw ambtsvoorganger voor spoedadvies voorgelegd aan de Raad van State.

- Op 14 augustus jl. heeft de Raad van State haar advies uitgebracht.
- Dit heeft geleid tot een wijziging van het wetsvoorstel, waarmee ook recht wordt gedaan aan het advies van de Raad van State (zie meer hieronder).
- Omdat het advies een zogenoemd dictum C (niet indienen, tenzij het voorstel is aangepast) betreft, wordt het wetsvoorstel opnieuw in de ministerraad besproken, alvorens dit bij de Tweede Kamer kan worden ingediend. Bij zogenoemde 'negatieve dicta' (dictum C of D) is dat vereist.

Verwerking advies van de Afdeling advisering van de Raad van State.

- Het advies is gevolgd. In het nader rapport is de wijze waarop uiteengezet.
- Op uw verzoek zijn de sectorale mestproductieplafonds gewijzigd. Hierbij is rekening gehouden met de recente cijfers van het CBS over de in 2024 verwachte mestproductie en inmiddels beschikbaar gekomen inzichten over deelname aan de Lbv en Lbv-plus.
- Voor het bepalen van de plafonds is de verwachte mestproductie in 2024 verminderd met de ingeschatte reductie van mestproductie (fosfaat en stikstof) in die sector als gevolg van 65% deelname aan Lbv en Lbv-plus. Vervolgens is de nationale reductieopgave die overblijft evenredig verdeeld over de sectoren naar rato van hun aandeel in de mestproductie 2024.
 - Bij de berekening is uitgegaan van de mestproductie in 2024 als basis, en niet de huidige sectorplafonds die zijn gebaseerd op de productie in 2020. Sindsdien is de productie van pluimvee en varkens afgenomen, terwijl de fosfaatproductie van melkvee is toegenomen. Dat betekent dat hiermee de krimp die -los van Lbv en Lbv-plus- heeft plaatsgevonden in de varkens- en pluimveesector, voor hen ook 'verloren' gaat.
- Vervolgens is op basis van gegevens van RVO bekeken met welk afromingspercentage aan de reductieopgave van de sectoren kan worden voldaan, waarbij rekening is gehouden met de motie Grinwis die verzoekt er alles aan te doen om een generieke korting te voorkomen.
- Het afromingspercentage in geval van varkens- en pluimveerechten is als gevolg daarvan gewijzigd naar respectievelijk 25% en 15%. De verwachting is dat deze afromingspercentages toereikend zijn.
 - Dit zal door de varkens- en de pluimveesector naar verwachting ervaren worden als een 'afstraffing' voor het verminderen van de mestproductie sinds 2020 en een hogere deelnamebereidheid aan Lbv en Lbv-plus (ondanks het feit dat de Lbv en Lbv-plus door de overheid wordt gefinancierd).
- Voor de melkveehouderij blijft het voorgestelde afromingspercentage 30%.
 - Hoewel dit percentage onvoldoende is om de reductieopgave voor de melkveehouderij te realiseren, wordt het percentage niet verhoogt om te voorkomen dat de handel in fosfaatrechten stilvalt en de sector als gevolg daarvan nauwelijks nog een bijdrage levert aan de vermindering van de mestproductie.
 - De komende periode worden effecten van de verschillende maatregelen en andere ontwikkelingen gevolgd om te bezien of en welke maatregelen aanvullend getroffen kunnen worden.
- De wijzigingen zijn doorgevoerd in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting (specifiek de paragrafen 3.1.2 en 3.2.1). De overige onderdelen zijn hiermee waar nodig in lijn gebracht.